

Aleksandra Srokowska

HISZPAŃSKA GRAMATYKA

inaczej

Po co
Hiszpanom
aż trzy różne być ?

Jak
nie zwariować
z czasami przeszłymi ?

Czy
można przeżyć
bez rodzajników ?

Korekta i konsultacje: Irene Green Quintana
Noemí Lavín González

Korekta polonistyczna: Katarzyna Bizacka

Redaktor prowadzący: Magdalena Filak

Projekt okładki: Justyna Boguś

Skład i łamanie: Katarzyna Seroka

Ilustracje: Andrzej Tylkowski

Preston Publishing

www.prestonpublishing.pl

Wydawca: Preston School & Publishing
e-mail: biuro@prestonpublishing.pl
ul. Kolejowa 45A/99, 01-210 Warszawa

Wydanie I, 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone. Rozpowszechnianie i kopiowanie całości lub części niniejszej publikacji jest zabronione bez pisemnej zgody autora. Zabrania się jej publicznego udostępniania w Internecie oraz odsprzedaży.

Design & Concept Copyright © 2013-2016 Preston School & Publishing
Copyright © 2016 Preston School & Publishing

Spis treści

Część 1.

Odmiana czasowników w czasie teraźniejszym	9
Rodzajniki	13
<i>Ser, estar, haber</i>	17
Dostosowanie przymiotnika do rzeczownika	23
<i>Muy i mucho</i>	27
<i>Hablar i decir</i>	31
Zaimki dzierżawcze	35
Zaimki osobowe	39
Zdania bez rodzajników	41
Czasownik <i>gustar</i>	43
Czasowniki typu <i>gustar</i>	49
Różne tłumaczenia słowa <i>to</i>	51
Zaimki wskazujące	55
Dopełnienie bliższe i dalsze	59
Stopniowanie	63
Przez którą, z którą, bez której	67
<i>Pretérito indefinido vs pretérito imperfecto</i>	71
<i>Pretérito indefinido vs pretérito perfecto</i>	75
Czas zaprzeszyły	81
Sposoby wyrażania przyszłości	85
<i>Presente de subjuntivo + imperativo</i>	89
<i>Condicional simple vs condicional compuesto</i>	97
Następstwo czasów	99
Czas <i>futuro perfecto</i>	103
Zdania warunkowe	107
Wszystkie rodzaje <i>subjuntiva</i>	111
Konstrukcje z <i>gerundio</i>	115
Użycie <i>desde</i>	119
<i>Haber + participio</i>	123
Dodatkowe sposoby wyrażania przeszłości	127

Część 2.

Capítulo 1	132
Capítulo 2	134
Capítulo 3	136
Capítulo 4	138
Capítulo 5	140
Capítulo 6	142
Capítulo 7	145
Capítulo 8	147
Capítulo 9	150
Capítulo 10	152
Capítulo 11	154
Capítulo 12	158
Capítulo 13	161
Capítulo 14	163
Capítulo 15	165
Capítulo 16	167
Capítulo 17	170
Capítulo 18	172
Capítulo 19	174
Capítulo 20	176
Capítulo 21	178
Capítulo 22	181
Capítulo 23	183
Capítulo 24	185
Capítulo 25	187
Capítulo 26	189
Capítulo 27	191
Capítulo 28	193
Capítulo 29	195
Capítulo 30	196
Odpowiedzi	199

Od Autorki

Książka, którą trzymacie w rękach, powstała w jednym, podstawowym celu: żeby ułatwić Wam zrozumienie zagadnień, które wydają się dużo bardziej skomplikowane, niż są w rzeczywistości.

Z pewnymi trudnościami w języku hiszpańskim borykają się prawie wszyscy, niezależnie od poziomu zaawansowania. Niektórzy już mówią naprawdę płynnie, ale wciąż myślą się np. w wyborze rodzajników albo czasowników *ser, estar i haber*.

W związku z tym przedstawiamy Wam 30 zagadnień gramatycznych, obejmujących poziom od A1 do C1, które są wytłumaczone w taki sposób, że powinny ułatwić Wam życie.

Jeżeli dopiero zaczynacie swoją przygodę z hiszpańskim, macie szansę od początku do końca uczyć się, korzystając z jednej metody. Chcemy, żeby ta książka towarzyszyła Wam przez całą naukę, bez względu na to, czy uczycie się sami, na uczelni, w szkole językowej czy w Hiszpanii. Na każdym etapie nauki będziecie mogli zajrzeć do tego podręcznika, który niejako będzie rósł razem z Wami.

Jeżeli już się uczycie od jakiegoś czasu, to poznacie świeże spojrzenie na pewne tematy, które były Wam już tłumaczone wiele razy, a być może nadal są niezrozumiałe. Największą radością dla nas będzie usłyszeć od Was kiedyś: „Tyle razy próbowałem zrozumieć ten temat i dzięki tej książce wreszcie się udało!”

Jeżeli czujecie się naprawdę dobrzy w języku hiszpańskim, też sprawdźcie się z naszą książką. Proponujemy Wam ćwiczenia z wykorzystaniem struktury, których być może jeszcze nie znacie, a których użycie sprawi, że Hiszpanie szeroko otwierają oczy ze zdziwienia, słysząc je od obcokrajowca.

Dzięki wieloletniej praktyce nauczycielskiej wiemy, z czym Polacy mają problemy, i znaleźliśmy sposób, by to wyjaśnić.

Oprócz zagadnień tłumaczonych prozą z ogromną przyjemnością oddajemy w Wasze ręce dziesięć wierszy (pięć tłumaczących i pięć narracyjnych), ilustrowanych przez Andrzeja Tyłkowskiego. Mamy nadzieję, że wywołają one uśmiech na Waszych twarzach i pomogą Wam zapamiętać różne gramatyczne zawilości.

Na koniec chcemy wspomnieć o drugiej części książki, której pisanie też sprawiło nam sporo radości. Mamy nadzieję, że historia Iñigo spodoba się Wam i w każdym kolejnym ćwiczeniu dotyczącym trudnego dla Was zagadnienia Wasze wyniki będą coraz lepsze.

Aleksandra Srokowska

Część 1.

Nurtujące pytanie

Jest jakiś prosty sposób na odróżnianie czasowników *być*?

Odpowiedź

Najpierw porównamy czasowniki *SER* i *ESTAR*, a później *ESTAR* i *HABER*.

Główną różnicę między *ser* a *estar* pewnie wszyscy znacie: ***ser* odnosi się do cech stałych, a *estar* – do stanów, czyli do rzeczy zmiennych.** Często uczymy się, że przy zawodach, narodowościach, wyznaniach, więziach, rolach, przedstawianiu kogoś (czegoś), mówieniu o tożsamości itp. używa się czasownika *SER*. To wszystko prawda. Ale jest łatwiejszy sposób. Warto zapamiętać, że jeżeli mamy do wyboru te dwa czasowniki i zastanawiamy się, którego użyć, to **po czasowniku *estar* NIGDY nie postawimy rzeczownika.**

Co to znaczy w praktyce?

Nie możemy powiedzieć: *Estoy profesor*, ponieważ słowo *profesor* to rzeczownik. Tak samo nie możemy powiedzieć: *Estoy polaco* ani *Estamos hermanos*.

Ta zasada jest bardzo ważna, bardzo prosta i bardzo pomocna.

We wszystkich przypadkach, gdy mamy schemat:

BYĆ + rzeczownik

i zastanawiamy się nad wyborem między *SER* a *ESTAR*, **powinniśmy wybrać *SER*.** Jedynym wyjątkiem jest zapytanie o to, czy ktoś **gdzieś** jest, np. *Czy jest siostra Maćka?* – *¿Está la hermana de Maciek?*

Jeżeli natomiast mamy schemat:

BYĆ + przymiotnik

to rzeczywiście trzeba się kierować tym, czy coś jest stałe, czy zmienne. Do opisanego charakteru i wyglądu używamy *SER*, a do mówienia o stanach emocjonalnych i fizycznych (takich jak *zmęczony – cansado, chory – enfermo, wkurzony – enfadado, zakochany – enamorado, w ciąży – embarazada* itp.) używamy *ESTAR*.

Gdy mówimy o stanach cywilnych (oprócz wdowca i wdowy), także używamy *ESTAR* (choć tu można by dyskutować o kwestiach moralnych), np. *Estoy casada (Jestem mężatką), Estamos divorciados (Jesteśmy rozwiedzeni)*.

A jaka jest różnica między *ESTAR* a *HABER*?

Przede wszystkim zdania z *ESTAR* odpowiadają na zupełnie inne pytania niż zdania z *HABER*. Porównajmy dwa przypadki:

1. *W garnku są gruszki. En la olla hay peras.*
2. *Gruszki są w garnku. Las peras están en la olla.*

Na pierwszy rzut oka można by powiedzieć, że te zdania znaczą to samo. Ale jeżeli zastanowimy się, na jakie pytania odpowiadają, to zauważymy, że cel wypowiedzenia pierwszego zdania jest inny niż cel wypowiedzenia drugiego.

Pierwsze zdanie odpowiada na pytanie: *Co jest w garnku?*, a drugie informuje nas o tym: *Gdzie są gruszki?* W języku polskim nie jest to takie oczywiste, ponieważ u nas szyk wyrazów w zdaniu często jest dowolny. Jeżeli jednak przyjrzymy się bliżej, to zauważymy, że w pierwszym zdaniu można dodać słowo **jakiś** przed gruszkami, czyli: *W garnku są jakieś gruszki*, natomiast w drugim zdaniu mówimy o konkretnych, znanych nam gruszkach.

Zdania z czasownikiem *ESTAR* odpowiadają na pytanie *gdzie?*, np.

Mój chłopak jest w Ameryce (gdzie? w Ameryce). Mi novio está en América.
Jesteśmy tutaj (gdzie? tutaj). Estamos aquí.
Jesteście daleko (gdzie? daleko). Estáis lejos.

W tych zdaniach, jak widzicie, w tłumaczeniu na hiszpański użyjemy czasownika *ESTAR*. Natomiast w zdaniach:

W puszczy są żubry.
Jest problem.
Nie ma dżemu.

użyjemy *HABER*, ponieważ ***HABER* mówi nam o tym, czy coś w ogóle istnieje. Odpowiada na pytanie czy? lub co?, ewentualnie ile?, jak np. w zdaniu:**

Jest dużo miodu. Hay mucha miel.

Wcześniej wspomniane zdania będą więc po hiszpańsku brzmiały następująco:

En la selva hay bisones.

Hay un problema.

No hay mermelada.

Bardzo ważnym kryterium jest to, czy mówimy o czymś nam znanym, czy o czymś nowym. Dla znanych, konkretnych rzeczy jest zarezerwowany czasownik *ESTAR*. **Nawet jeśli czegoś nie ma, ale jest to nam znane i potrafimy to sobie wyobrazić, używamy czasownika *ESTAR***, np. w zdaniach: *Nie ma Michała, Nie ma tu mojego plecaka* (*Michał no está, Mi mochila no está aquí*).

Ponieważ w zdaniach z *HABER* mówimy o rzeczach **nowych lub niekonkretnych**, z tym czasownikiem używa się tylko rodzajników nieokreślonych (lub w ogóle się ich nie używa). Z *ESTAR* natomiast stosujemy tylko rodzajniki określone (ewentualnie zaimki dzierżawcze lub wskazujące), np.

W twoim domu jest pies. En tu casa hay un perro.

Pies Juana jest w twoim domu. El perro de Juan está en tu casa.

Podsumujmy różnice między *estar* a *haber*.

Zdania, w których używa się *ESTAR*, mówią o rzeczach nam już **znanych** i odpowiadają na **pytanie gdzie?**

Zdania, w których używa się *HABER*, informują nas o tym, że **coś w ogóle istnieje** lub w jakiej istnieje **ilości**.

Do przetłumaczenia

1. Ten budynek jest brzydki. ....
2. One są siostrami. ....
3. Jest tu dużo zwierząt. ....
4. Jest jedno rozwiązanie. ....
5. Gdzie jest Zuzanna? ....
6. Jesteśmy bardzo zmęczeni. ....
7. Jesteście tutaj? ....
8. To jest dom Ewy. ....
9. Jest coś ciekawego w gazecie? ....
10. Nie ma dzisiaj brata Eweliny. ....

Jest taki chłopak, który mi się podoba. Jest wysoki i przystojny. Gdy jestem sama, myślę o nim. Wyobrażam sobie kilka rzeczy: że jesteśmy razem i jesteśmy bardzo zadowoleni. Ale jest problem. Ten chłopak jest zakochany w pewnej dziewczynie. Ta dziewczyna jest Francuzką i jest w Polsce dlatego, że jest tu dużo dobrych szkół. Ona i ja jesteśmy koleżankami, ale jestem smutna, gdy oni są razem. Są takie momenty, w których jestem z nim, bez niej. Wtedy jestem najszczęśliwszą osobą na świecie.

Hay un chico que me gusta. Es alto y guapo. Cuando estoy sola, pienso en él. Me imagino un par de cosas: que estamos juntos y estamos muy contentos. Pero hay un problema. Ese chico está enamorado de una chica. Esa chica es francesa y está en Polonia porque aquí hay muchas escuelas buenas. Ella y yo somos amigas, pero estoy triste cuando están juntos. Hay momentos en los que estoy con él, sin ella. Entonces, soy la persona más feliz del mundo.

Ser jest w swych uczuciach stały
Jest to typ dość wytrzymały
Kiedy używacie sera
Zmienność Wam już nie doskwiera

«Jestem Zbycho, jestem ciacho»
(«Soy Zbych Nowak y soy majo»)
Eres vago, eres tonto
(Eso no cambiará pronto)

Esta chica es muy guapa
(To manekin! To atrapa!)
To, że ładna jest dziewczyna
Jest niezmiennie (nie jej wina)

ESTAR zatem używamy
Kiedy stan opisać mamy
Jestem smutny, później wściekły
(Bo ciasteczka się przypiekły)

«Estoy triste, enfadado
(¡Ya quiero estar casado!)»
«Está muy entusiasmada
Por estar embarazada»

SER się łączy z RZECZOWNIKIEM
«Jestem twoim ratownikiem»
«On jest bratem ciotki dziadka»
«A to dzieci jest gromadka»

ESTAR z rzeczownikiem never!
Estar z miejscem? Tak! Forever!
Estás en Copacabana
Tu nie wchodzi w grę przegrana!

Zatem: SER do rzeczowników
I do stałych przymiotników
ESTAR zaś do stanów różnych
I do miejsc (to dla podróży)

I ostatnia ważna sprawa!
Gramatyka to zabawa!

Część 2.

Zadanie

Wybierz **rodzajniki**.

Pues sí, ya estaba decidido, se iba de erasmus. **La / Una** mayoría de sus amigos estaban súper entusiasmados, pero él no sabía muy bien cómo sentirse. En ese momento estaba sentado en **el / un** salón de su casa, solo. Su madre y su padre estaban de viaje. Sus hermanas tampoco estaban en casa (pasaban poco tiempo en casa, en general). Así que un día antes de ir a Polonia él se encontraba solo en casa, en **el / un** salón grande, rodeado de cosas que quería llevarse. De repente sonó **el / un** móvil. Era su novia. No contestó. No sabía muy bien qué podía decirle un día antes de dejarla aquí, en España, durante ocho meses. Tampoco sabía si esa relación era suficientemente importante para él. Ella sí que estaba muy enamorada. Era **la / una** persona muy cariñosa, su familia (la de él) decía que era encantadora. Pero él ya estaba un poco cansado. A veces su cariño le parecía hasta irritante. No sabía muy bien por qué. Ir de erasmus era como descansar un poco de esa relación. En realidad, no era **la / una** relación muy seria, llevaban juntos solo un mes, pero había sido **la / una** primera chica a la que habían conocido sus padres (de casualidad, porque una vez volvieron del norte antes de lo previsto). Miró por **la / una** ventana, pensativo. Iba a dejarlo todo durante ocho meses. Y mudarse a Polonia. Polonia...

Podpowiedź

- » **la mayoría:** jest tutaj użyty rodzajnik określony, ponieważ większość zawsze jest tylko jedna. Nie może być kilku większości, spośród których wybieramy.
- » **el salón:** dlatego że w każdym domu jest zazwyczaj jeden salon. Gdyby było ich w danym domu kilka, użylibyśmy sformułowania *en uno de los salones*.
- » **un salón grande:** dlatego że prawie zawsze, gdy po rzeczowniku znajduje się przymiotnik, używamy rodzajnika nieokreślonego. Gdybyśmy powiedzieli *el salón grande*, oznaczałoby to, że na świecie istnieje tylko jeden duży salon. Podobnie jest

w zdecydowanej większości przypadków, w których mamy do czynienia z rzeczownikiem i występującym za nim przymiotnikiem.

- » **el móvil:** podobnie jak z salonem w domu, człowiek zazwyczaj ma tylko jeden telefon komórkowy. Zdanie *De repente sonó un móvil* też byłoby poprawne, ale oznaczałoby, że np. siedzimy na spotkaniu z kilkoma osobami i nagle jednej z nich dzwoni telefon, a my nie wiemy której.
- » **una persona muy cariñosa:** bardzo podobny przykład do tego z dużym salonem. Przymiotnik za rzeczownikiem zazwyczaj wymusza obecność rodzajnika nieokreślonego przed rzeczownikiem. Użycie rodzajnika określonego w tym zdaniu oznaczałoby, że na świecie jest tylko jedna czuła osoba.
- » **una relación muy seria:** analogicznie do dużego salonu i czulej osoby.
- » **la primera chica:** jeżeli ktoś jest pierwszy, to znaczy, że jest jedyny, bo teoretycznie dwie osoby nie mogą być pierwsze. Tak samo jeżeli coś jest najlepsze, to nigdy nie powiemy *un mejor*, tylko *el mejor*.
- » **la ventana:** to jest najtrudniejszy do wytłumaczenia i zrozumienia przykład. Teoretycznie (i praktycznie najczęściej też) w domu mamy kilka okien, więc nie możemy użyć argumentu mówiącego o tym, że jest tylko jedno. Jednak w tym przypadku duże znaczenie ma fakt, że nie skupiamy się na tym, że popatrzył właśnie przez okno, a nie przez lufcik w drzwiach. Często gdy używamy rodzajnika nieokreślonego, nacisk kładziemy na rzeczownik, np. w zdaniu *Kupió buty* (*Se ha comprado unos zapatos*) ważne jest to, że kupił akurat buty, a nie co innego. W zdaniu z oknem tak nie jest.

Polecamy również!

*Hiszpański w tłumaczeniach. Gramatyka
Praktyczna nauka języka od podstaw.*

Te oraz inne książki językowe można nabyć
w księgarni internetowej wydawnictwa:
www.prestonpublishing.pl

HISZPAŃSKA GRAMATYKA *inaczej*

Książka, którą trzymasz w rękach, powstała w jednym, podstawowym celu: żeby **ułatwić Ci zrozumienie zagadnień**, które wydają się dużo bardziej skomplikowane, niż są w rzeczywistości.

Z pewnymi trudnościami w języku hiszpańskim borykają się prawie wszyscy, niezależnie od poziomu zaawansowania. Niektórzy już mówią naprawdę płynnie, ale wciąż popełniają błędy, np. w wyborze rodzajników albo czasowników *ser, estar i haber*.

W książce znajdziesz **zbiór najważniejszych zagadnień gramatycznych**, obejmujących poziomy od A1 do C1. Przedstawiliśmy je w prosty i logiczny sposób – dzięki temu z łatwością zapamiętasz zasady ich użycia i poprawnie zastosujesz je w praktyce. Dzięki wieloletniej praktyce nauczycielskiej wiemy, z czym Polacy mają problemy, i znaleźliśmy sposób, by to wyjaśnić.

Oprócz zagadnień tłumaczonych prozą oraz wielu ćwiczeń do nich przygotowanych lekturę umilą Ci **wiersze ilustrowane przez Andrzeja Tylkowskiego**. Mamy nadzieję, że wywołają one uśmiech na Twojej twarzy i pomogą Ci zapamiętać gramatyczne zawiłości.

Bez względu na to, czy uczysz się samodzielnie, na uczelni, w szkole językowej czy w Hiszpanii, na każdym etapie nauki możesz zająrzeć do tego podręcznika i odkryć coś nowego.

- **Triki językowe** pokażą Ci proste sposoby na zrozumienie zasad gramatycznych.
- **Przystępne wyjaśnienia** dotyczące najczęściej popełnianych błędów i **praktyczne wskazówki** ułatwią Ci zapamiętanie teorii.
- **Ćwiczenia wraz z odpowiedziami** sprawdzą Twoją wiedzę w praktyce i wyeliminują błędy.
- **Wiersze** sprawią, że nauka będzie przyjemna, a treści na dłużej pozostaną w Twojej pamięci.

Polecają:

Książki do nauki języków obcych w wersji drukowanej i elektronicznej zamówisz na stronie www.prestonpublishing.pl lub telefonicznie 22 857 01 48.

KSIĄZKA
DOSTĘPNA
TEŻ JAKO
E-BOOK

Preston Publishing

www.prestonpublishing.pl

POLUB
NAS NA

